GEMEENTE ENSCHEDE

Voorstel Gemeenteraad D

Onderwerp	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs		
Portefeuillehouder	Harmjan Vedder agendaletter (D)		
Organisatieonderdeel	Cluster Ruimtelijke Ontwikkeling en Beheer	Aangeboden aan Raad	27 oktober 2026
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2600029296

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. De verordening ‘voorzieningen huisvesting onderwijs’ vast te stellen.

Inleiding en voorgeschiedenis
Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van het primair, speciaal en voortgezet onderwijs. Kort gezegd gaat het dan om uitbreiding, nieuwbouw, renovatie en het herstel van constructiefouten, Gemeenten ontvangen hiervoor middelen in het gemeentefonds. De wettelijke grondslag voor de verdeling van het geld en de manier waarop schoolbesturen hier aanspraak op kunnen maken is vastgelegd in de verordening. In de verordening wordt geregeld welke voorzieningen onderwijshuisvesting er zijn, hoe de aanvraagprocedure gaat, wat de vereisten zijn en hoe de aanvragen worden behandeld. De beoordeling is een collegebesluit.

De huidige verordening van de gemeente Enschede is vastgesteld op 15 december 2015. Deze moet geactualiseerd worden op basis van nieuwe wetgeving die in de zomer van 2026 van kracht is geworden en waarmee het hebben van een Integraal Huisvestingsplan (IHP) verplicht is geworden. De Enschedese verordening sluit aan bij de VNG modelverordening.

Publieksvriendelijke samenvatting
Gemeenten hebben de wettelijke plicht te zorgen voor voldoende adequate huisvesting van scholen voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs. Schoolbesturen kunnen hiervoor jaarlijks aanvragen indienen. Deze aanvragen worden beoordeeld op basis van wetgeving en de gemeentelijke verordening. De verordening van de gemeente Enschede is voor het laatst in 2015 geactualiseerd. Afgelopen zomer is er een nieuwe wet aangenomen waarmee gemeenten en schoolbesturen de gezamenlijke taak hebben te zorgen voor een integraal huisvestingsplan, een IHP. Met dit plan wordt een langjarige planning gemaakt voor de renovatie en nieuwbouw van scholen. In Enschede heeft de raad in september 2025 het IHP vastgesteld. Met dit plan wordt de komende 30 jaar ruim € 780 miljoen geïnvesteerd in de renovatie en bouw van scholen. In de nieuwe verordening is de nieuwe wetgeving verwerkt.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven
Goede onderwijshuisvesting is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Met de (ver)nieuwbouw van de scholen worden kansen gezien voor het verwezenlijken van bredere stedelijke en maatschappelijke doelstellingen. Bijvoorbeeld het verbeteren van de infrastructuur, de ruimtelijke inrichting en/of sociale voorzieningen. Alle vier de strategische opgaven van de gemeente Enschede worden geraakt: Inclusief, Groen en duurzaam, Aantrekkelijk en Open Enschede.

Argumenten
1.1 Het hebben van een verordening is een wettelijke verplichting.
De wettelijke verplichting is vastgelegd in artikel 102 van de Wet op het primair onderwijs (WPO), artikel 100 Wet op de expertisecentra (WEC) voor (voortgezet) speciaal onderwijs en artikel 76m van de Wet op het voortgezet onderwijs 2020 (WVO).

De gemeenteraad stelt de verordening vast en daarmee het juridische kader. Het College voert de verordening uit en neemt besluiten op individuele aanvragen. Beleidsregels zijn niet verplicht en kunnen door het college worden vastgesteld. Bij de verordening Enschede horen vijf beleidsregels die waar nodig ook geactualiseerd zijn; ‘bekostiging gymnastiekruimte’, ‘aanvragen vergoeding schades’, ‘bekostiging brandmeld- en inbraakalarminstallaties’, ‘wijze van uitbetaling’ en ‘verhuur en medegebruik’.

1.2 De verordening is in nauw overleg met alle schoolbesturen tot stand gekomen.
In de periode 2025-2026 zijn er meerdere bijeenkomsten geweest met alle Enschedese schoolbesturen om de wijzigingen in de verordening te bespreken. Via het Programmateam IHP en de Stuurgroep IHP zijn de stukken geaccordeerd.

1.3 De nieuwe verordening houdt rekening met nieuwe wetgeving.
De 'Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting' is 7 juli 2026 vastgesteld door de Eerste Kamer. Deze wet verplicht gemeenten om samen met schoolbesturen een meerjarig Integraal Huisvestingsplan (IHP) op te stellen en schoolbesturen om een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) vast te stellen. Dit wordt onderdeel van de verordening. Daarnaast wordt aan de verordening het begrip renovatie toegevoegd als huisvestingsvoorziening waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn en wordt het in het primair onderwijs, in lijn met het voortgezet onderwijs, mogelijk gemaakt om exploitatieoverschotten te investeren in huisvesting. In de verordening en beleidsregels zijn ook recente ontwikkelingen en lokaal maatwerk verwerkt, zie bijlage 'Memo wijzigingen verordening en beleidsregels'. Het gaat dan om bijvoorbeeld loopafstanden voor verwijzingen naar andere locaties en het toekennen van een gymzaal voor kleuters die les hebben van een vakleerkracht.

Risico's
Omdat Enschede al een IHP heeft, is besloten nu de verordening al in werking te laten treden en daarmee uitvoering te kunnen geven aan de nieuwe wetgeving die juli 2026 van kracht is gegaan.

De verordening is opgesteld op basis van een concept van de nieuwe VNG-modelverordening. Deze moet nog definitief gemaakt worden. Pas in 2027 gaat een nog samen te stellen advieswerkgroep vanuit de VNG van start. Bij essentiële wijzigingen zal de Enschedese verordening opnieuw aangepast moeten worden. Dit wordt niet verwacht omdat er maar een zeer beperkt aantal artikelen wijzigt en deze zijn nu in lijn met de wetgeving verwoord.

Kosten en financiële dekking van het voorstel
In de verordening zijn financiële kengetallen opgenomen. Dekking van de uitgaven op het gebied van onderwijshuisvesting is opgenomen in de Gemeentebegroting 2027-2030. Met het vaststellen van deze begroting worden middelen beschikbaar gesteld voor het product Onderwijshuisvesting.

Afweging en alternatieven
Als de verordening niet wordt vastgesteld dan is er geen geldig instrument voor het uitvoeren van huisvestingsvoorzieningen zoals beschreven in het IHP.

Participatie
De nieuwe verordening is afgestemd met de schoolbesturen in Enschede.

Communicatie
Na vaststelling wordt de verordening 'voorzieningen huisvesting onderwijs' gepubliceerd.

Vervolg
Na vaststelling treedt de verordening 'voorzieningen huisvesting onderwijs' in werking.

Bijlagen
- Verordening
- Memo wijzigingen verordening en beleidsregels
- Beleidsregel bekostiging gymnastiekruimte
- Beleidsregel aanvragen vergoeding schades
- Beleidsregel bekostiging brandmeld- en inbraakalarminstallaties
- Beleidsregel wijze van uitbetaling
- Beleidsregel verhuur en medegebruik

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de Secretaris, **de Burgemeester,**

M.W. de Graaf R.W. Bleker